

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.

Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆԱՆ

Երկու քիւր մէկ ծրարով
Տարեկան . . . 14 Ֆր.

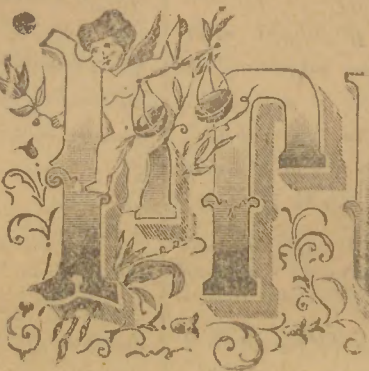
Վեցամսեայ . . . 7 Ֆր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2. 60 Տօլար
Վեցամսեայ 1. 50 »

ԿԱՆԵՆԻԿ

Ծանոցման տողը
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Redaction du journal

„Travounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

Иравунк

ВАРНА

Գրութեանը եւ լին
տրութի

ՄԵՐ ԱՊԻԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ձեռքով Արեւելի մէջ ապ-
րող ազգերուն էն ընդունակը
զարգացում ու յառաջդիմութիւն
խոստացող ժողովուրդը Հայերս
նկատուած ենք շատ մը նշանա-
ւոր եւրոպացիներ եւ ամերիկա-
ցիներ գիտականապէս ու բազմա-
տապէս քննած, հաստատած ու
հռչակած են այս իւրը ճշմարտու-
թիւն :

Մեր տոհմային յատկութիւն-
ներու մասին նշանաւոր օտարա-
կաններէ շուայուած այդ գո-
վեստին մենք իրապէս արժանի
չենք սակայն, այլ մասամբ : Ան-
հատական ճիգերու ու ձեռնարկ-
ներու մէջ կարգարարներէ ալ
գովեստը բայց հաւաքական եւ
հանրային ձեռնարկութիւններ-
րու ու գործերու համար մենք
բոլորովին անընդունակ եւ ապի-
կոր հանդիսացած ենք : Այս վեր-
ջինը այնչափ բացարայտ եւ տը-
խուր ճշմարտութիւն մըն է, որ
պէտք չունի մանրամասն բացա-
տրութեանց : այդ կը վկայեն
մեր հանրային հաստատութիւն-
ները, ըլլան կրթական, կրօնա-
կան, ըլլան բարեգործական, շա-
հագործական ու հայրենասիրա-
կան : Ազգի մը յառաջդիմութեան
ու զարգացման էական պայմանը
հաւաքական գործունէութիւնն
ըլլալով, անոր մէջ մեր ցոյց
տուած ապիկարութիւնը պատ-
ճառ եղած է որ մենք ազգովին
միանք միջին աշուր սա արդա-
հատելի վիճակին մէջ : Եւ ի՞նչ
արժէք ունին մեր անհատական
յաջողակութիւնները, երբ այդ
անհատները միմիայն իրենց
համար եւ ստէպ օտարին համար
կաշխատին ու տիրելու համ-
բա կը շինեն, բարձր պատիւ-
ներու եւ համաշխարհային ըս-
քանչացումի կարծանանան, հա-
րաւորութիւններու կը տիրանան,
երբ ասորին հայ ժողովուրդին
1000 էն 999 ը թշուառ, գերի,
ազէտ ու հալածական կեանք մը
կը քաշըչէ ողբալիօրէն : Մեր

ազգային վիճակի բարուրումին
ի՞նչ օգուտ ունեցան Լօրիս Մէ-
լիքով մը, Տէր Ղուկասով մը,
Նուպար փաշա մը, Յակոբ փաշա
մը, Ալիպաովի մը եւ այլն, որ-
ոնք իրենց անհատական ըն-
դունակութեամբ ու հանճարով
իւր եղանակներով արտաբերե-
ցան, փառաւորութեան ու
անցան գացին առանց մազի
չափ բարեփոխում մը բերելու
ազգային դատին : Նոյնպէս ի՞նչ
օգուտ մեր մէջ երբեմն փայլող
մեծահարուստ վաճառականնե-
քէն, գրամատէրներէն որոնք
իրենց անհատական ճիգերով
կամ բազմի բերումով միլիոն-
ներ գրկած ու անհոն վարկերու
տիրացած են, երբ ատենց հան-
ճարը, ճիգը ու ճարպիկութիւնը
չեն գար միմիայն հաւաքական
ձեռնարկութեան մը շուրջը, այլ
անսքի կապերն միմիայն իրենց
համար, ու երբեմն երբեմն ու է
հաստատութեան մը ի նպաստ
աննշան ողորմութիւններ տալով
կուզեն փառաւորութիւն իրենց
հայրենակիցներէն, բարեբարի տիւ-
ղոս խելու մարմալէն բռնուած :
այսպիսիները աւելի եւ անհա-
մեծատէրիօրէն մեծ բարիք ըրած
պիտի ըլլային, եթէ իրենց գըտ-
նուած միջավայրերուն մէջ հա-
ւաքական ձեռնարկութեանց գը-
լուխը կանգնած, շուրջը իրեն
հա-
ւաքէին ազգին երկրորդական ու
փոքր ուժերը, որոնք թէեւ տը-
րամադիր ամէն զոհողութեանց,
բայց առաջնորդողի մը, վստա-
հելի առաջնորդողի, չգոյութեան
պատճառաւ անձնատուր կ'ըլլան
մերթ կտակածի հոսանքներու
եւ մերթ կը կղզիանան, կը քա-
րանան իրենց կեցած տեղը իւր
յաւիտենական անտարբերներ :
Այսպէս մեր մէջ երեւցած ան-
հատական ընդունակութիւննե-
րը եւ յաջողակութիւնները երբեք
չեն կրցած յառաջ բերել բա-
րեփոխում մը մեր ազգային վի-
ճակին վրայ, եւ չպիտի կրնան
ալ բերել ցորչափ այդպիսիները
եւ ատենց հետ հայ ժողովուրդը
հաւաքական գործունէութեանց

չը մղուն եւ այդ կերպով ըն-
դունակութիւն ցոյց չտան :
Մենք, Հայերս եթէ հաւաքա-
կան գործունէութեանց մէջ ան-
հատական չափ ընդունակու-
թիւն ու ճկունութիւն ունե-
նայինք, վստահօրէն կրնան թէ
մեր ազգային վիճակը շատոնց
բարեշրջուած պիտի ըլլար :
Եթէ մենք Արեւելի ազգե-
րուն մէջ իրօք էն ընդունակ
տարրը եղած ըլլայինք, հաւա-
քական գործունէութեան տե-
սակետով, մենք շատոնց մեր
բոլոր նիւթական, բարոյական
ու փիլիքական ուժերը միացու-
ցած ըլլալէ զատ, հրահանգողը
ու ռահլիրան եղած պիտի ըլլա-
յինք թուրք բռնակալութեան
տակ հեծող այն ամեն դժգոհ
տարրերուն որոնք ութսունական
թուականներէն ի վեր անշատ
անշատ կը մաքառին բռնակա-
լութեան դէմ եւ ուժալիք եղած
կրկին կը նստին տեղերնին : Ինչո՞ւ
մենք՝ կրեւոյցին, Մակեդոնիա-
ցին, Տրուզին, Քիւրդը եւ Արա-
բը մեզի հետ համեմատած չըլ-
լայինք միաժամանակ չարժեք
թուրքին դէմ : Ինչո՞ւ մենք այդ
բոլոր դժգոհ տարրերը թելա-
գրող, հրահանգող ու մինչեւ
վտանգին անցնիլը զանոնք մի-
ացնող կապը չըլլայինք, եթէ
երբեք մենք Արեւելի էն ըն-
դունակ ու յառաջադէմ ցեղն
էինք, այդ մեծ ու նուիրական
պարտականութիւնը մեր վրայ
կը ծանրանար : Բայց, աւա՜ղ,
մենք ոչ թէ միայն տարրեր ցե-
ղերը մեզ ու իրարու համե-
րաշխելու համար ոչինչ չը-
րինք, այլ նոյն իսկ մենք մեր
մէջը այդ համեմատութիւնը
տակաւին, այսչափ դառն փորձե-
րէ յետոյ, չկրցինք գոյացնել :
Եւ հետեւապէս ցարդ մենք զմեզ
անարժան հանդիսացուցինք յա-
ռաջադէմ եւ ընդունակ ցեղի գո-
վեստին զոր կը շուային օտար-
ները մեր անհատական ճի-
գերէն միայն դատելով :

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վերջին օրերս ուս-ճարօնական
պատերազմէն աւելի եւրոպական գի-
ւաճաղիտութիւնը զրաղեցնող տաք
խնդիր մը մէջտեղ նետուած է : Այս
Մարոքեան խնդիրն է : Ափրիկէի
մէկ անկիւնը գտնուող այս իսլամ
պետութեան բարեկարգութեան խն-
դիրը եւրոպական ներքին խնդիր
մը շատ աւելի սպառնական հան-
գումար մը ստացած է այսօր Ֆը-
րանսայի, Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ
միջեւ : Նախ երկու տողով բացատրենք
թէ ինչ բանի վրայ է բուն հարցը :
Մարոք կամ Յաս կոչուող այս
երկրը կը գտնուի Ափրիկէի հիւ-
սիսային կողմը եւ կիզերու-
մի հիւսիսէն Միջերկրական ծո-
վէն եւ ձիպրոթաւի նեղուցէն,
Արեւմուտքէն Ատլանտեան օվկիա-
նոսէն, հարաւէն եւ հարաւային Ա-
րեւելքէն Սահարա մեծ անապատէն,
իսկ հիւսիսային Արեւելեան կող-
մէն Ալճերիայէն : Այս երկրին տա-
րածութիւնը 813,300 քառ. փութիւն
եւ բնակչութիւնը 8 միլիոն կը հա-
շուեն : որ կը բաղկանայ Հրեա-
ներէ, Սեւառիկներէ, Մաւրետացի-
ներէ, Պէտալներէ եւ Արաբներէ :
Մարաքաղաքն է Յաս կամ Ֆէս,
իսկ ծովափերայ գլխաւոր քաղաքն
է Թանճեր :
Մարոքի վեհապետը Սուլթան կը
կոչուի որ բացարձակ միապետութեան
կը կառավարէ իր երկրը, բայց
միշտ գերծ չէ մրցակից թեկնածու-
ներէ որոնք մէկ օրէն միւսը գահը
գրաւել կը սպառնան բերաւոր
կուսակիցներէ բաղկացեալ բանա-
կի մը գլուխը անցած : Ահա այս
պատճառաւ երկրը բնաւ խաղաղու-
թեան երես չը նսեններ, ապառնու-
թիւն չը տիրի ու վաճառականներ
եւ օտարապատաններ վտանգի տակ
են միշտ : Նոյնիսկ սահմանակից Ալ-
ճերիան որ ֆրանսական կալուած է,
ստէպ մարտքի առաջակներէ եւ ա-
պստամբներէ յարձակումներ կը կրէ :
Մարոք ձիպրոթաւի նեղուցին եւ
Ալճերիոյ սահմանակից գտնուելուն
պատճառաւ, էն աւելի ծանրանալ
եւ Անգլիան կը շահագրգռէ իր մօլ :
Անցեալ տարի Անգլիոյ եւ Ֆրանսա-
յի միջեւ կայացած համաձայնու-
թեամբ, Անգլիան Մարոքի մասին իր
ձեռնարկներէն հրաժարեցաւ ի նպաստ
Ֆրանսայի : Իսկ այս վերջինը իր տը-
ճերական սեփականութիւնները ապա-
հովելու պատրուակին տակ, Մա-
րոքի կառավարութեան տկարութե-

նէն օգտուելով, ու զեղինչ ինչ առանձնաշնորհումներ ձեռք բերելով. կարգ մը առաջարկներ ներկայացուց Սուլթանին միանգամայն երկիրը բարեկարգելու նախանձախնդիր ցոյց տալով ինքզինքը:

Բայց, մինչ Թրանսսան իր արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլգատէին առաջնորդութեամբ Մարտի մասին անուշ երազներով կորորուէր, ասագին Գերմանիոյ խորամանկ կայսրը զէպի Թանճէր ճանապարհորդութեամբ մը յաջողեցաւ. Թրանսսանի երազները վերի վար չըջել: Վերջէլմ կայսրը ճիշդ վայրկեանին հասած էր հոն. Սուլթանը Թրանսսանի առաջարկներէն նեղուած իրեն նեցուկ մը, ապաւէն մը գտնել կուզէր, որպէսզի իր երկրին անկախութիւնը վստահել սպառնացող ֆրանսական պահանջները մերժէր: Վերջէլմ խոստացաւ Սուլթանին պէտք եղած աջակցութիւնը, բարեկամացաւ ասոր եւ հրահանգեց որ մերժէ Թրանսսանի առաջարկները ու հրաւեր կարգաւ բոլոր պետութեանց ղեկավարներով մը դուրսբերուէ եւ այդ ժողովին մէջ վճռուի Մարտի բարենորոգութեանց եւ յարաբերական խնդիրները: Գերման կայսրը Սուլթանին այս ծառայութիւնը մատուցանելով թէ իր առեւտրական շահերը կուզէր ապահովել ավերիկեան այդ մասին մէջ եւ թէ իր քաղաքական ծրագիրներուն գործադրութիւնը դիւրացնելու համար նաեւային կայան մը ձեռք բերել կը ձգտէր մարտքեան ծովեզերքին վրայ:

Գերման կայսրը առած այդ քայլը Թրանսսանի շփալ Անգլիոյ տնտեսի թուեցաւ: Անգլիացիք անոր մէջ տեսնէին Հնդկաստանի ճամբան գերմանական ապագայ ոտնձգութեանց առջեւ դիւրացնելու ձգտում մը. եւ ճիշդ այդ պատճառաւ Անգլիա փութաց ղեկավարութեան անուշադրութեամբ Վերջէլմի հրահանգովը մէջտեղ դրուած էր. մերժել: Իսկ Թրանսսան քաղաքով փախող մը տեսաւ իր դէմ, ու չլմորած չը կրցաւ իր մարտքեան քաղաքականութիւնը պաշտպանել, զոր Մ. Տէլգատէն սկսած էր եւ ուրուն զէմ Գերմանիան կը յոխորտար

ճիշդ այն պահուն կրր այլեւս Թրանսսան չէր կարող իր ուսու գերակային վրայ մեծ յոյսեր դնել, քանի որ այս վերջինը ջախջախուած էր ճարտարներէն: Եւ որպէսզի սպառնացող վերտանգը գոն կարճ ժամանակի մը համար հեռացնէ եւ կարգադրութիւնը դիւրանայ, զոհեց Թրանսսան իրէն ուշիմ նախարարը. Տէլգատէն:

Բայց այս զոհով խնդիրը չը դիւրացաւ. այլ Թրանսսան իր այդ քայլով անորոշ ճամբու մը մէջ ձգեց ինքզինքը: Հիմակ իրեն համար երկու ելք կայ, կամ պէտք է որոշապէս Անգլիոյ կողմը բռնէ ու մերժէ Գերմանիոյ առաջարկը, այսինքն ղեկավարութեանը, եւ կամ զայն ընդունի հակառակ իր մարտքեան շահերուն եւ Անգլիոյ կամքին: Եթէ մերժէ, այդ մերժումը Գերմանիա իր երեսին նեղուած ձեռնոց մը պիտի նկատուի Թրանսսանի կողմէ: Եւ ասորը հետեւանքը ֆրանսոս-գերման պատերազմ մը կրնայ ըլլալ: Այս պարագային Թրանսսան չը կրնար վճարել իր ուժին ցամաքի վրայ, որ էական է, թէեւ ծովի վրայ Անգլիան իր հետը ունենալով մեծ կրթութեամբ պատճառէ գերմանական տորմիդին ու նաւահանգիստներուն: Եթէ ընդունի ղեկավարութեանը մասնակցելը, հոն թէ ոտքի տակ պիտի երթան իր տարիներէ ի վեր փայփայած շահերը եւ թէ Անգլիոյ զէմ անազնիւ ու ոչ-արեւելական վարժութիւն մը ունեցած պիտի ըլլայ եւ հետեւապէս պիտի լքուի Անգլիան գերմանական ազդեցութեան տակ ինկած ըլլալով: Եւ այս վերջին պարագային, Գերմանիա միայն Մարտի խնդրին մէջ Թրանսսան իրեն համակերպեցնելով չպիտի բաւականանայ, այլ զանի անգամ մը Անգլիոյ բարեկամութենէն բաժնեկէ վերջ, այն տեսակ կաշառուութեանը տակ առնել պիտի ուզէ, որ այլեւս չը կարնայ արտաքին քաղաքականութեան մէջ Գերմանիոյ շահերուն սպառնացող համաձայնութիւններ կնքել: Ասով Թրանսսան ջախջախուած Ռուստէրէն յետոյ ենթարկուած պիտի ըլլայ նոր տիրոջ մը

կամքին, զոր մինչեւ ցարգ արհամարհած էր իր ուսու գերակային ու իր ուժին կոթնելով: Այսմ գերակային ուժը ջախջախուեցաւ իրենն ալ անպաւանակէ ցամաքէն Գերմանիոյ դիմագրիւն: Եւ Եթէ Անգլիոյ հետ գերակային աս գերակցութիւնը ցամաքի համար մեծ օգուտ մը չպիտի ունենայ, այնպէս որ Անգլիա չպիտի կրնայ արգիլել որ Գերմանիա բանակը անգամ մըն ալ Բարիզ գայ:

Վայրկեանը շատ քոթիթեական է մասնաւորապէս Թրանսսանի համար եւ ընդհանրապէս այն բոլոր ժողովուրդներուն համար որոնք հիւսիսային արջին թափերուն կոտորուէին յետոյ կը յուսան անգլո-ֆրանս համաձայնութեան ազդեցութեանը չընորհիւ որ գերակալի պիտի ըլլար, իրենց տարրական ազատութիւնը ձեռք բերել:

Վերջին յուրերը կիւսեցնեն թէ Բարիզի Գերման ղեկավարին մէկ վերջնապահ վրայ, Թրանսսանի նախարարապետը Մ. Բուվիէ ընդունած է ղեկավարութեանը ժամանակը, եւ խոստացած է իր պիտի ջանայ Անգլիան եւ համագործակցել որ ընդունէ այդ ժողովը: Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանը Բարիզ հասնելուն հաղորդեց Մ. Բուվիէ թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար, իբրտ Լանտաստը, բոսած է իրեն մէջ ինք ղեկավարութեանը մերժած չէ. միայն Թանճէրի անգլ. ղեկավարը վերջին անգամ իր տեղեկութիւնն ունենալէ առաջ ղեկավարութեանը մը անպէտ ըլլալը յայտնած էր: Հետեւապէս տիրող վերջին կարծիքը աս է թէ Անգլիա եւս պիտի համակերպուի գերմանական քաղաքականութեան եւ հոն, ժողովին մէջ, պիտի աշխատի Գերմանիոյ օտնձգութեանը դիմագրիւն, ջանալով Թրանսսան ալ իր ետեւէն քաշել, զանի բոլորովին Գերմանիոյ ազդեցութեան տակ չը ձգուէ հաւանականաբար ղեկավարութեանը մէջ տեղի պիտի ունենայ. եւ մինչեւ այն ատեն Թրանսսան երկու

կար չունէ մը անհիշով, ժամանակ պիտի ունենայ իր բռնելիք ուղին ճշդելու: Եւ Անգլիա այդ ժամանակ կամիջոցին մէջ պէտք է ապահովէ Թրանսսան որ անգլոֆոնիան վէճի մը պարագային իր կողմը բռնէ. եւ այդ վէճը անպատճառ պիտի ծագի, քանի որ այսօր որոշապէս յայտնուեցաւ թէ Գերմանիա իրեն կայան մը կուզէ մարտքեան եզերքին վրայ, ինչ որ Անգլիոյ շահերուն կը հակառակի եւ Թրանսսան ալ հաճելի չէ, ոչ ալ Ամերիկայի:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿՍՏՈՒԹԻՆԸ()

Ս. Բեդերսպուրկ 5/18 յունիս

Մենք կատարեալ անխիղճութեան մէջ կապրինք: Ահա այսպէս չորս բառերով կարելի է ամփոփել արդի կացութեան ճիշտ պատկերը: Արտաւարժանի մէջ, միամիտները կերեւակային թէ Ռուսիա կը կառավարուի ինքնակալ զօրութիւնով մը: Զննարարութիւնը այն է որ, ժամանակէ մը ի վեր, Ռուսիա այլեւս չը կառավարուի:

Գիտէք թէ ինչեր կանգնին գաւառներուն մէջ: Միմիայն սպաննուած թիւեր, աւարաբոյ թիւեր եւ կոթիւներ: Կովկասի մէջ բոլոր ցեղերը զերար կը խողովակուին: Երեւանի եւ Պագուի մէջ կոտորածը սոսկալի եղած է: Ժողովուրդը յարձակում կը կրէ ուս կառավարութիւններէն, այդ կանտեսութիւն, արդէն ուս տարւել այդ շրջանակին մէջ աննշան փոքրամասնութիւն մը կը կազմէ: Մեծ կոթիւ Հայկուն ու թափարներուն մէջն է. այս վերջինները պաշտպանուած են Չէրքիզներէ: Այս երկու ըմբոստ տարրերուն մէջ կոթիւն աճեցաւ: Եւ տեսայ լուսանկարներ որոնք առնուած են գաւառական քաղաքներու մէջ պատահած արեւահեղ տեսարաններէն: Այդ նը

() Եւրոպական օրաթերթէ մը թարգմանաբար կարտատպեալ այս թրդթակցութիւնը:

ԱՐՓԻՆԻ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԿԱՐՍԻՐ ԺԱՄՈՒՑ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Ժ

—Է նայինք, տէր հայր, երբ կը մեկնիք, հարցուց:

—Շիտակը, էֆէնտի, որոշ բան մը չեմ գիտեր, Մօտերս նոր Պատրիարք պիտի ընտրուի կըսեն, ը յուսամ որ սրբազանը ամէն ղեկավարութիւն կընծայէ: Բացակայութիւնս շատ անբարեհեղ, ժողովուրդը կը սպասէ: Ընելիք շատ բան կայ:

—Ինչպէս իմացա՞ք բան մը. ձեր գեղն ալ զէպէ պատահե՞ր է, շատ զգալուութիւններ տեղի աւելեցնո՞ւ են:

—Առ մասին, փառք Նախարարութեան, էֆէնտիս. լսեցի որ մեր գեղը անփորձ միացեր է:

—Ինչ կըսէք, ատ ինչ հրաշք է:

—Էֆէնտիս, մինակ պարզ հրաշք մը չէ:

—Հապա՞:

—Մեր տղաքը ժամանակին խելք ըրած են ու քանի մը հրաշքն առեր պահեր են, քիչ մըն ալ զինավարժութիւն սորվելով: Խուժանը զըր-

սէն մեր գեղին վրայ յարձակում ըրած ատենը, տղայն ալ անոնց վրայ եւ թշուտականները լեղրապատառ կը փախչին: Երիտասարդները անոնց ետեւէն կը վազեն, եւ ուրիշ հայ գեղերու ալ օգնութեան հասնելով՝ գահնք ալ փրկեր են: Ա՛խ, էֆէնտիս, եթէ ամեն քաղաք ու գիւղ ալ ասանկ նախատեսութիւն ունեցած ըլլար, ք նիկ մը չէր պատահեր:

Այս տեղեկութիւնը լսելուն՝ էֆէնտին պահ մը մտախոհ յուս մնաց: Կը հասկնար թէ «ժողովուրդի խոհմտութիւնը» զէնք ունենալու եւ գիւնավարութեան մէջ կը կայանայ: Հետաքրքրութիւնը արթնցաւ, եւ տէր Յուսիկէն քանի մը տեղեկութիւններ ուզեց, կը զարմանար թէ անծանօթ գեղի մը մարդիկ ինչպէս եղբէ որ կըցած են հեռաւոր ապագան նախատեսել:

Քահանան համոզուողի մը պատմեց տարիներէ ի վեր անծնուած պատրաստութիւնները, բայց առանց ինքզինքը մէջ խոսնելու, ամէն ինչ երիտասարդներուն կազմած ընկերութեան վերադրելով:

—Հէյ, հէյ, ըսաւ էֆէնտին: Մենք ալ հայ ենք եղեր, մենք ալ բան գիտենք եղեր. Բոր թէ աղբին մէջ ալ կարեւոր դեր մը ունենինք: Ժողովուրդը ինքն իր գլխուն, մենք աւելի ազգի գիտէր թէ խոհմտութիւնը ինչ ընել կը պահանջէ:

Ազդեցիկ այդ հայը իրեն պատահած զէպէն

ի վեր, ջղային գրգռման մէջ էր: Իր դատաւարած սիրտը բանալու եւ խոստովանելու անդիմադրելի պէտք մը կը զգար: Հոգին տանջող ցաւը դորս տուաւ: Տէր Յուսիկ ըմբռնելով ջախջախուած մեծատունին հոգեբանական վիճակը, չուզեց զանկալ ջլատել: Ընդհակառակը ջանաց զօրացնել այդ հոգին, կաղցրութիւն վճատուէ փրկել: Հայրապետ էֆէնտին ուժ մըն էր, զոր չէզոքացման վտանգէն հարկ էր փրկել: Ապագային պիտի կրնար իրենց օգտակար ըլլալ: Տէրտէրը իր նախկին հակառակորդը իր խոսքը այսինքն իր ոտքը, տեսնելէ ի վեր այս մոտածութիւնը ունեցած էր եւ ըստ այնմ կը խօսէր: Ուստի անոր յուսահատական վերջին յայտարարութիւններուն պատասխանեց:

—Էֆէնտի, այդպէս մի՛ ըսէք: Այն բոլոր հայերը որ իրենց աղղը կը սրեն ու անոր օգուտը կը փափաքին, անոնք ամէնքն ալ միեւնոյն կերպով չեն կրնար մտածել, Ո՛վ կըրնայ ապագան ճիշտ ու ճիշտ նախատեսել: Ու յետոյ, հիմակ ազդեցիկ անանկ վիճակի մէջ է, որ տեղ մը օգտակար սեպուած գործը, ուրիշ տեղի համար կրնայ վնասակար ըլլալ: Ու ինչ որ քաղքի մը կործանման պատճառը կը դառնայ, ուրիշ քաղքի մըն ալ փրկութիւնը կ'ըլլայ: Իրաւ է որ մեր գեղը ո՛ր եւ է աղէտ չը պատահեցաւ, չնորհիւ ժողովուրդին զենքերուն, բայց լսեցինք որ հոս Օրթագեղ ալ բան մը չէ պատահած:

կարները կը պատկերացնեն միայն սոսկալիորէն գիշատուած դիակներ, զեռ միացող տուններ, փողոցներուն մէջ կտոր կտոր եղած կարասիներ, արիւնով շաղախուած պատեր որոնք կտրուած ձեռքերէ եւ ջախջախուած գանկերէ ցայտած արիւններով ներկուած են : Եւ զեռ լուրջը այս չէ : Վերջին լուրջին կիմացութիւն Գիւրգի աւագաններ սահմանը անցած են , իրենց հետ տանելով տ. անգանգուած կիներու եւ զեռապի ազգիկներ թուրք հարկներուն ծախելու համար : Սոսկալի վրէժխնդ թաթիկներ շղթապղծած տարուած են գիւղերուն մէջ : Եթէ քանի մը ամիս չտրուեն լուրջ այս դրութիւնը , այսչափ հորուստ եւ այնչափ արգասալ կը կոկկաւր քառմանի գերեզմաննոց մը պիտի ըլլայ :

Եւ պիտի ըսէք թէ կառավարութիւնները ինչ կը գործեն : Կառավարութիւնները : Անոնք ոչինչ չեն ընել , որովհետեւ հրաման չունին կամ ալ աւելի անոնք շուարած մնացած են զիրար հակասող շատ մը հրամաններու առջեւ : Հոս հոն կը տեսնուին փողոցներուն մէջ քանի մը զստակ զինուորներ , բայց անոնք զէնքը ոտքերուն դրած կը կենան : Հորման չունին (1) : Երբեմն զօրք կը միջամտէ զգաժուած ենթաստիպի մը հրամանին վրայ : Բայց աւելի անգին զօրախումբին մօտ մօտը անշարժ կը մնայ : Հարկերապետը չը համարձակիր միջամտի , հրաման չէ ստացած (1) :

Լեհաստանի մէջ խոտհալութիւնը եւ անիշխանութիւնը թերեւս աւելի զայլապիկեցուցիչ են : Վարչապետ մեծ քաղաքը (շուրջ 700,000) բնակիչ) ամբողջ շարքի մէջ ամենաշատը կերպով աւառաբութեան մասնակցաւ : Եւ սակայն Վարչապետը բազմաթիւ քաղաքապետ զօրք ունէր , նախ զօրաւոր ոստիկանութիւն մը : Բայց անոնք թոյլ տուին որ կառարարի , Հրաման չունին (1) : Զօրաց կողմէ քանի մը հրացանի հարուածներ կարգի կը բերէին այն յափշտակիչ խրժ.

—Չէ՛, փառք Աստուծոյ , հո ալ մէկուն քիթը չարունցաւ , պատասխանեց Օրթոգիլի ինձամակալը , ըզգածեալ համեստութեամբ :

—Բայց Օրթոգիլ ալ զէնք չի գործածեցիք , շարունակեց տէրտէրը : Այդ թաղն ալ հրամանաբնդող ըզգուշաւոր հեռատեսութեամբը փրկուեցաւ : Կը տեսնեմք , թէ տեղ մը քաղաքական վարժուածը կրնայ օգտակար ըլլալ , ուրիշ տեղ մըն ալ զէնքի վարժուածը : Ամէն միջավայրի հայերը իրենք իրենց կացութեանը համեմատ հոգալու են ինքզինքնին :

Հայրապետ Էֆէնտին որքան աւելի մօտիկ ընէր տէր Յուսիկը , այնքան աւելի կը սիրէր զանիկայ : Կը հասկնար թէ այդ Հայաստանցին ոչ միայն զօրաւոր նկարագրի տէր խելացի մէկն էր , այլ եւ շատ փափկանկատ : Անոր խօսքերը թեթեւօրոյն սրտին վրայ ծանրացած ընտր : «Ա՛խ , կը մտածէր ինքնիրենը եթէ ասանկ շատ տէրտէր ունենայինք , ազգը ալ ինչ կուզէր » : Ու նոյն րոպէին , տէրտէրով խօսեցրուն տպաւորութեանը ներքեւ որոշեց ազգին տէր Յուսիկին պէս քահանաներ պատրաստելուն համար ամէն ջանք ընել :

Բախները որոնք հետաքրքիր ժողովուրդէն անարգութեամբ եւ չըջապատուած էին : Բայց մերձակայ զօրախումբները անոնց չօգնեցին : Ոստիկանները փողոցներուն մէջ խիստ բազմաթիւ ըլլալով հանգիստ միայն կը բաւականանային ըսել , «Այս փողոցէն մի կը թաքտ » : Եւ զիրար կը սպաննեն : Ոստիկանապետը իր ոտականներուն արդիւնք միջամտել , ըսելով թէ կոտորածի զսպումը բանակին կը պատկանի : Բանակին ալ չէր միջամտեր , որովհետեւ կառավարիչը յայտարարած էր թէ խոտհալութեանը զսպումը ոստիկանութեան կը պատկանի : Եւ անախճ մեծ եւ հորուստ քաղաք մը ինչպէս սարսափահար եղաւ , 15 օր շարունակ , 300 քաղաքացիներու կամ ուղղահարներու կողմէ , կողոպտելով փաճառատունները , գոյքերը պատուհաններէն վար նետելով եւ չըջանալի հարուածներով սպաննելով զիմացրել յապիւնները :

Լիթուանիոյ եւ կեդրոնական Ռուսիոյ մէջ անիշխանութիւնը մանաւանդ զիւղերուն մէջ կը տարածուի : Հոն կասկածելի մարդիկ զօրա տեսան , բայց չուզեցին կամ չը կրցին ձեռքարկել : Կարողեցան գիւղերը յաճախ պաշտօնական զգեստ հագած : Անոնք ցոյց տուին ոսկեզօծ մեծ թուղթ մը ըսելով թէ Ձաւրին հրովարտակն է , զոր հրապարակաւ կարողացին : Այդ կեղծ հրովարտաւ կը գիւղացուց իւր կը շնորհէ սեփականաւորութեան պատկանող ամէն ինչ , ագարակ , տուն , գոյք եւ անասուններ : Գիւղացիք կը ծափահարեն , յետոյ խումբեր կը կազմեն ու կերթան աւելի հարուստներու տունները , եւ հոն , շատ ազնուութեամբ , անոնց հրաւեր կը կարգան որ մեկնեն , քանի որ իրենց բոլոր հարստութիւնները պիտի բաժնորին : Ետոյ անգամ սեփականատէրերը կը փախչին ու յափշտակութիւնը կը սկսի : Եթէ ընդգրկուին , կը թշուաժանուին , կը քանակոծուին մահուան սպառնալիք կընդունին : Այս պա.

Այս որոշումը նոր հոգի տուաւ իւրեն , մէկէնիւնիկ զէնքը նոր մարդ ըրաւ : Իր կեանքը մեծ նպատակ մը ունէր : Անցեալը անցած էր , նայելու էր ապագային : Իր խորհրդները բոլորեալ ցոյցեցին էին տէրտէրին խօսքերուն իր մօքին սուած զարկերէն :

Մոթը կը կոխէր : Հիւրը ոտքի ելաւ մեկնելու : —Տէր հայր , ըսաւ , թերեւս երկար տանաւ ալ չտեսնուիք : Ստաւաւ բարի ճամբորդութիւն տայ : Երկիրը եթէ բանի պէտք ունենաս Պատրիարքարանի միջոցաւ ինծի հաղորդէ , պէտք եղածը կ'ընեմ :

—Աստուած պակաս չընէ Էֆէնտին :

Ու Էֆէնտին յառաջացաւ դէպի տէրտէրը , եւ անոր ձեռքը համբուրելու համար քաշած ատենը , իր զրկանէն պզտիկ քսակ մը հանեց , մէջը լնցուն ուկի , եւ քահանային ձեռքը դնել ուզեց : Անիկայ ետ ետ դնաց .

—Կաղանձ , Էֆէնտին , նեղութիւն մի՛ կրէք : Ես բանի մը պէտք չունիմ : Ուրիշ աւելի նեղութիւն ունեցողներ կան :

—Չէ՛ , տէր հայր , չէ՛ , տ'ա . աս քեզի համար չէ :

Բազային մէջ միայն կառավարիչը կը հաճի գինուոր դրկել , 3—4 օր յետոյ , երբ արդէն շատ ատաղ աւարառութիւնը վերջացած կըլլայ : Վարչական կարգը վերէն վար , մեկնոյն անիշխանութեան տեսարանը կը ներկայացնէ : Բոլոր պաշտօնեաները գրեթէ մեկնոյն կերպով ուղածնին կընեն : Ոմանք կայսեր հրամանը կը գործադրեն , ուրիշներ զայն քաղաքականապէս կը մերժեն : Եւ պատմեցի Ձաւրին գեղեցիկ մէկ բարկարգութիւնը , որ կատարեալ ազատութիւն կուտար Սթարովիններու (Հին-հաւատացեալներ) ազանդին : Երբեմն կառավարիչներ ազատարար հրովարտակը գործադրեցին , ինչպէս Մօսկուա եւ չըջակայ քաղաքներուն մէջ , բայց ուրիշներ զայն չեղեալ եւ ոչինչ համարեցին , ինչպէս Վոլկայի չըջանակին մէջ : Եւ այն անկանոնութիւնը լեհական նահանգներուն մէջ . հոս կառավարիչը կը թողարկէ ամէն կըրօնական ազատութիւն կաթողիկոսութեան , անիւրին այդ կը մերժուի յաժառարար :

(Մնացեալը յաջորդով)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ
առ
Ճիւղը Մ. Ս. ԳԱՅՐԻԷԼԵԱՆ
Հեղինակ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺՂՆԱԿԱՄՆ
Եւ
ՎԵՐՄԵՆԻԹԻԿՆ»
Իրեն է . թղթակազմ , 50 սէնթ ,
» Լաթակազմ , 75 »
412 West, 23rd Street New-York
(U.S.A.)

Շահեկան աշխատութիւն , մաքուր սպառութիւն փայլուն թղթով 223 էջ . յանձնարարելի ընթերցանութեան , կը պարտենակէ
Ա—Ազգաց կենսական պայմաններ , Բ—Ներկայ Հայ Ազգայնական ժողովուրդ , Գ—Հայրաձայն եւ ընդհանուր շարդ , Դ—Հայոց դիւանագիտական գոծուեցումներ , Ե—Հայոց յեղափոխական գործունեութիւնը , Զ—Հայ յեղափոխական ընկերութիւնները եւ Հայ ժողովուրդը , Է—Եւրոպա եւ Հայկական շարժումը , Ը—Հայկական Դասը փառաբանիք

Ու ծանր , խորհրդաւոր ձայնով մը , ցածկեկ , աւելցուց .

—Ժողովուրդի համար վառօդ , հրացան գնէ : Խնկնութիւնը զէնքին մէջն է : «Որ ո՛չ սուր առցէ , սրով անկցի » :

Տէրտէրը նուէրն ընդունեց , եւ Էֆէնտին երեսը նայելով , ժպտուն .

—Աս կարմիր ժամուցէ ըսաւ :

Ու երեսօքին աչքերն իրարու հանդիպեցան : Անոնց մէջ կը վառէր հայ աղքատին ու հայ հարուստին հազար տարւան ատկութիւնը մահմանական թշնամին գէ՛մ :

Վ Ե Ր Զ

աշխարհին առջեւ .
Թ—Հայկական Դասը Օսմա՛կաւ կառավարութեան առջեւ .
Ժ—Հայկական գոծուեցումներու միջոցով .
ԺԲ—Կենսական ճիւղը .
Վերջաբան—Հայկական փառաբանութեան ,

Եւ ինչպէս բարեկամ ,
Ստացայ ձեր շնորհայ երկն , կարգացի հաւնեցայ ,
Ետոյ շնորհակալ եմ , ո՛չ այնու որ օրինակ մ'ալ ինձ զրկուած էր , այլ աւելի այն լուրջ խորհրդածութիւններուն եւ ազնիւ քեչադրախնդուն համար որոնցմով համեմատ եւ ոգեւորած էք այդ աշխատութիւնն եւ որոց իսկապէս կը կարօտի ազգը .

Թէ եւ ձեր այս պատուական աշխատութիւնը մեզ նոր բան մը չը քարոզեր , այլ կը վերապայտեցէ վերջին երեսուն տարիներու մէջ մեր ազգին կրած այն փուլերը զոր իւր կարգ մը ապերաւան որդիները խօլաբար բերին թօթափեցին իւր գլխուն , վերածելով զայն պարտաստալ ժամանակ եւ լքեալ հոգով գիւղի մը : Եւ այս առթիւ ձեր պարգած խորհրդածութիւններն ու թեւադրանքներն վսեմ կոչ մը ունին անոր վերածնութեանը գործին , ըստ այսմ անարժանաբար խորհուրդ կուտամ մեր զստակարգին ու չը ուղղել հետեւել «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺՂՆԱԿԱՄՆ Եւ ՎԵՐՄԵՆԻԹԻԿՆ» երկին , եւ ինչ որ ազնիւ հեղինակը խորհած է իւր գործադրելի միջոց մեր վերածնութեան գործին համար գործնական մտքեր են , եւ եթէ ուզենք հետեւելով ճշխանել ու գործադրել օգտուող մենք հայերս պիտի լինինք անվրէպ , բնականաբար մեզ հետ խոտն բնակող օտարազգիներն ալ :

Ուստի արժէ որ ամէն հայ անհէ զայն կարգայ եւ հետաքրքրուի , եւ ինչ որ ընել կ'առաջարկուի չը թողուր որ անցնի պատեհ ժամը , զի երկունքով լի քաղաքականութեան մ'ընէ որ կ'ընդառաջենք ազգովին : Եւ աւելի այս պարագան մեր ազգայնոց յիշեցնելու համար էր որ ներկայս իւր բաց նամակ ձեզ հաղղեցի : Ար՛դ , ազնիւ Տրար եւ սիրելի բարեկամ , ընդունիլ բարեհաճէ՛ք անկեղծ շնորհակալութենքս եւ ջերմալիք յարգանքս հաւաստին որ միշտ ունիմ Ձեզ համար :

Ձերդ
Մ. ՆԱԶԱՐԻԷԼԵԱՆ
10 յունիս 1905
Փիւրիպէ

ՄԵՌԵՆԻՆ ՆԱՄԱԿԸ

Ճարտնցի տասնապետ մը Օեւամայի բանակէն հետեւեալ նամակը գրած է իր կնոջ :

Սիրելի
Կը խնդրեմ խիստ ուշադիր հետեւող ըլլաս սա պատուէրներու : Ոչ ոք մի ընդունիլ ու եւ է ընտայ , եթէ ոչ տմուկութիւնը ամօթ պիտի պատճառուի Պահէ իմ բոլոր նամակներս եւ զանոնք ուրիշներու ցոյց մի տար : Համարէ թէ մեր բաժանումը ի Երմպալի մեր վերջին «Մնաք բարոյն» է որպէս թէ դու իմ զիւրի մեկնան առաջնորդած ըլլայիք եւ այնպէս որ դուն միշտ կրնաս իմանալ էթ եւ զբախտ հասած եմ կուոյ զայտեղէն անցնելով : Ձիս վերստին տեսնելու յոյս մի տածեր ,

այլ մասնէ թէ եւ պատուաւոր ման-
ուան մը ընդ առաջ կերթամ : Երբ
գուն իմ մահուանս լուրը առնես,
գոյէ քու վիշտը :

Դու պիտի ապրիս կռաւարդութե-
նէն սահմանուելիք թող սկսով եւ պի-
տի չարոյնակնս օրհնել մեր նախ-
նորքները : Մտածէ միշտ թէ զուն
զինուորի մը կիսն եւ եւ քստ աշխոյ
կանոնաւորէ քու վարձուքդ : Դուն
պիտի այցելես պատերազմի մէջ մեռ-
նողներու ընտանիքները եւ քու վիշ-
տերդ անոնց վիշտերուն պիտի կցես :
Յարգանքով վարուէ գէպի քու ծնող-
քդ եւ զէպի ծերերը : Քու հրամանիդ
տակ գտնուողներուն բարեկամօրէն
վերաբերուէ : Եւ ազնիւ ու անկեղծ
եղիր խղճիդ առջեւ : Երբէք թշնամանք
մի բնիւր այն յարգելի անուններուն
զորս եւ յիշդ տուի եւ որոնց համար եւ
իմ կեանքս գոհնցի :

Այս նամակը գրողը պատե-
րազմին մէջ հերոսական մահով
մը մեռած է. իր նամակով կա-
պալուցուի թէ ճարտարիք ճար-
պիկ եւ անձնուէր զինուորները ըլ-
լալէ զատ օրինակելի բարոյակա-
նի տէր աղբ մը են :

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Սթանպուլ 24 յունիս
Պիթիւի վիւայէթիւնտէ սոն
վուգուսթլարտա էրմէնի իւթի-
լալըլար արամադ սէպէպի իւէ
էրմէնիէրէ գարշը բէք չոգ
չատտարըլլար իճրա օլընմըշ
տըր : Պա խուսուս Աշապ նամ
քէօյտէ զատտարըլլա ֆէվզէլատէ
օլուպ, ասքէրէր էվէրի սոյ-
մուշլար տըր :

Պու սէպէպլէ օրատա էրմէնի-
էրտէ հէյէճան հիւրմ իթմէրտէ
տիր : Բուս սէֆարէթհանէսի
մէղքիւր զատտարըլլարըն էօ-
նիւնիւ ալտըրմադ իճիւն Պապը
Ալիէ միւրաճտաթլար իթտի :

—Սթանպուլ—Եէմէնէ կիթմէք
իչիւն նիզաւ ասքէրիւնին 19 ըն-
ճը ֆըրգատընա հաղըրըգ էմրի
վէրիտի :

ԿԻՐԻՏ

Կիրիտ ատաւընըն հալի չու
սըրա բէք գարըշըր տըր : Գըշ
տան պէրու սիւահա սարըլմըշ
օլան ասըլար՝ Եէմէնիէրի իւզրէ,
Եունանիտան իւէ պիրլէշմէք-
սիզին թէքքի սիւահ իթմէմէք
գարարըլլարընտ ըրար իտէյօր-
լար : Ատանըն հիւքիւմէթի հա-
զըրէսի պիրլէշմէք մէսէլէսինի
չիմտիլիք պէրթարաֆ իթմէկէ
գանմըշ վէ համի տէօվլէթէրին
թալիմաթը իւզրէ՝ ասըլարըն
թէսքիւնինէ չալըշըյօր իտէտէ,
պունլար ինտարըրնա տէվալէ
էճնէպի մուհաֆըղ ասքէրէրինէ
վէ Եէրի ժանտարմալարընա
սիւահէ ճէվապ իթմէքտէ տիր-
լէր :

Կիրիտին Եունանիտան իւէ

պիրլէշմէսի չու սըրա Մաքէթո-
նիտա միւշքիւլաթ արթըրր
զանըն իւէ՝ տէվլէթէրին հէր
հալտէ Կիրիտի ասըլարըն ճէպ-
րէն թէսքիւն իթմէկէ գալըր-
չաճաղարըն մէմուլ օլընըյօր :

Թուլօնտան (Ֆրանսա) իքի կիւն
էվլէլ ալընան պիր թէլէկրաֆ
իւզրէ, Կիրիտէ կիթմէք իչիւն
Պահրը Սէֆիտ տօնանիտար գօ-
մանտանը իքի զըրհը հաղըրլա-
մայա էմրի ալմըշ տըր :

Շքու հալտէ մէշուր օտան «Բուս
ինտալ» նա գարշը՝ տէվլէթէր
տալի սօվուգ գանլըրըլլէ Կիրիտ
վաթանքէրլէրիւնի պիր տէ-
ֆա տահա թօթա վէ գուրչուտ
թուլմաղտան սաղընմայաճաղ-
լար կէօրիւնիյօր :

ՐՈՒՍԻԱ

Բէթերսպուրկ 14 յունիս

«Եւհուտիւրէրէ վէ սայիր միւ-
լէթէրէ տայիր օլան նիզաւ-
նամէլէրին Եէնիտէն թէտգը-
գընը վիւքէլա գօմիսիօնը միւ-
նասիպ կէօրմիւշ օլմաղլէ : Չար
իչպու գարարըն թաստիկ իթ-
տի : Ֆաղաթ էհալի պէյնիտէ
զուհուրու մէշուլ օլան իւթի-
լալա մահէլ վէրմէմէք իչիւն, գօ-
միսիօնը մէղքիւր Եահուտիւրէրէ
այիտ նիզաւմամէնին թէտգըգը
Սէճիւի Սիւլիէ պըրաղըլ-
մասընը միւնասիպ կէօրմիւշ :
Մէճիւի Սիւլի թէճէմմիւ օլընա-
ճաղ տըր :

Իչպու թէլէկրաֆ պիզիմ քի-
լիտէ վէ մէքթէպ մէսէլէրին
տալի Եէնիտէն թէտգըգ օլը-
նաճաղարընը գալթիէն թաս-
տիկ իտէյօր տէմէք տիր :

Բրակա 11 յունիս

Բէթերսպուրկտան «Եօվօթի
Լիւթէ» կաղէթատընա իչար օլըն-
տըլը իւզրէ, տիւն սապահ 3
րէվօլլէր տարպէլէրի իւէ տա-
լիլիէ նաղըրը Մ. Պուլիկիւնին
միւսթէչարը Մ. Սմէլքիւնին
էմրիւնէ գասթ օլընտը : Պու սուի
գասթ հէր հալտէ նաղըրա գար-
շը օլմալը ըտր ֆաղաթ րասթ
կէլմէտի Միւթէճաղըրը գաչտը :
Պու վաղաատան պիր գաչ սաաթ
էվլէլ պիր չոգ պօմպալար սիւ-
վարի ժանտարմալարըն աթլա-
րը ալթընա աթլըլըլար : չոգ
ժանտարմալար աղըր սուրէթտէ
Եարէլէնտիլէր :

—Չէմսթօլարըն հէյէթի մու-
րախաէսինէ Չարըն սէօյլէտի-
կի նուլթգա տայիր կաղէթա-
լարտա պէնտիլէր վէ միւլահա-
զալար Եաղըլմասը մէնն օլըն-
տը զիւրա պաղը կաղէթալար
Չարըն սէօյլէմէտիկի շէյլէրի
տալի իլալէ իթմիւշլէր վէ է-
սասի գանուլարըն թաղըրիլ ու
լաղլ օլընտըլընը Եաղմայա
գալըրըլմալար ըտր :

—Կրանտ տիւք Նիքօլա Նիքօ-
լաշվիչին թալիթը ընյաաթիւն-
տէ «Եունահաղաի միւլիլէ մէճ-
լիսի» նամ պիր հիյէթ թէէ-
սիս օլընմըշ տըր : Իչպու հէյէ-
թէ պահրիլէ վէ հարպիլէ նա-
ղըրարը վէ էրքեանը հարպ

աղալարը վէ ասքէրիէ ումու-
մի միւլէթիւլէրի աղա թային
օլընմըլար տըր : Իչպու հէյէ-
թին վաղիֆէսի հարպիէճէ ույ-
կունսղըլլարըն էօնիւնի ալ-
մաղ իչիւն թահպիգաթ վէ
գօնթրօլ իճրա իթմէք տիր :

—Բէթէրսպուրկտա 600 գա-
տար էքրէրիսի ասըլգատէ աս-
քէրիէ գապիլթէրի թօրլանուպ,
Բուսիանըն աշվալը բօլիթիգի-
լէսինի միւլալաա իտէրէքհիւ-
քիւմէթի թայիպ իթմիւշ վէ
գանուլըն էսասի իւզրէ իսլա-
հաթ թալէպ էյլէմիւշ տիրլէր :

—Բօլօնիտա (Լեհաստան չու
կիւնլէրտէ թէքրար իլիթիլալ
արթմըշ տըր : Լօյտան յունիս 11
թարիլալ պիրիլիյօր : Պիւթիւն
կիճէ գանլը մէնդարէլէր քիւ-
չատ օլընտը պիր պիրի արգա-
սընտան վէ տէվամ իւզրէ թիւ-
ֆէնի սիւարլարը իչիտիլտի : Նա-
յէաթա կէօրէ, էօյիւ վէ Եարէլի
2000 քիշի տիււմիւշ : քէչա պիր
չոգ ասքէրլէր էօյմիւշ : Իքի տի-
նամիթ պօմպալարը աթլըլմըշ :
Պիւթիւն իչլէր թալթիլ իտիւ-
տիլէր :

—Վարչաւա 11 յունիս— Թա-
թիլի մէշուլլիլէթ իտէն իչիլէր
պու կիւն պիր ասքէր պէօլիկի
իւզէրինէ պիր պօմպա աթլըլ-
լար : 3 քիշի Եարէլէնտիլէր :
Պու կիւն ումուլէ թալթիլի մէշ-
ղուլլիլէթ իտիլտի :

Կէչէնլէրտէ գապիլթի յոտիւրէ-
սինտէ պօմպա աթլմըշ օլան չախ-
սըն մուհաքէմէսի խիթամ պու-
լուպ, էօյիւմէ մահքիլմ իտիլտի :

ՄՈՒՀԱՐԵՊԷ

Ճարօն հարպիլէ նաղըրը Ման-
չուրիտաքի օրտուսընա պիր
էմրիւնամէ Եօլլալապ, տէմիւշ
տիր «Միւսալէհա իչի տահա
պէլի վէ մուսալէն տէկիլ տիր-
վէ հէրնէտէ օլա մուհարէպէ
տէվամ իտէճէք տիր : Չապիթ-
լէր վէ ասքէրլէր չիմտի տա-
հա զիյաաթ վաղիֆէլէրինին իճ-
րասընա զայրէթ իթմէլի տիր-
լէր :

—Մանչուրիայա կիթմէք իչիւն
էմրի ալմըշ օլան 160 ըուս
սիւվարիսի գապիլթէրի իւէ
պէրապէր Աստրիայա գաչարադ-
աթլարընը վէ սիւահալարընը
մահէլին լէմյէ հիւքիւմէթիւնէ
թէօլիմէլ Կալիցիա էյալէթիւն-
տէ տաղըլմըշ օլաղլարը վէ
գապիլթէրի օրատան Ամերի-
կայա Եօլա չըգտըղլար պիւ-
տիրիլիյօր : Մէղքիւր գապիլթ-
լէրէ նէ սէպէպլէ գաչտըղլարը
սօրուլմասընտա՝ «աշիգհար պիր
էօլիւմէ կիթմէք իսթմէտիլք»
ճէվապընը վէրմիւշլէր :

—Գուլլէթի պիր գօլ ճա-
բօն ասքէրի ըուս տէմտարլա-
րընա (վիւլապալ) հիւճուլէ շէ-
տիտ պիր միւտարէպէտէն սօն-
րա կէրի սիւրմիւշ տիր :

—Գիրիւն Եօլնտա իլէրլէմէք-
տէ օլան 3 թապուր բիտտէ վէ 4
պէօլիկ ըուս սիւվարիլէրի Լիւ-

քիաթուլըն ճէնուպ ճիհէթիւն-
տէ թէրէլէրի թուլտըղտան
սօնրա, ճարօնըլար սնլար ի-
լէ պիր գաչ սաաթ ճէնլիւն-
շէրէք, Բուսարըն թուլտըղ-
լարը մէվգըլարը գապիլ իտուպ
անլէրի կէրի սիւրմիւշլէր :

—Մանչուրիայա չոգ Եաղ-
մուրար Եաղտըլը սէպէպլէ,
ամէլիաթը ասքէրիէ զօրլալմըշ :
—Բուսար Կունչուլին, Եանիլչուլ
վէ Գիրիւն իսթիւքեմաթընը
գալլիլէլտիւրմէքտէ իմիւշլէր :

—Լիւնէվիլ Չարա վէրտիկի րա-
բօրթ իլէ՝ յունիս 6 տա քէնտի
օրտուսընըն սաղ գօլընա ճա-
բօնըլարըն հիւճուլմընը վէ գա-
ղաղլար տիւշմանըն պէօլիկ
գուլլէթիւն տալանմալուպ տաղ-
լարա գաչտըղլարընը պիրիտի-
յօր :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏՈՒՄ

Թօթիւ 13 յունիս—Միւսալէհա
մուխապէրաթը տէվամ իտէյօր :
հալլը Եաղըն կէօրիւնիյօր :

ՊԱՐԶԻՆՈՆ—30 հարպ վաթօր-
լարընտան միւրէքէպ պիր ինկի-
լիլ տօնանմասը յունիս 1 տէ
պուրայա Եէթիւնէճէք տիր :

Սթանպուլ—Աստրիա էլչիսի
տիկէր էլչիլէրլէ պիր գօլէքթիֆ
նօթա Պապը Ալիէ վէրուպ : Մա-
քէթիւնիա մալիլէսի իչիւն թէք-
թիլ օլընան իսլահաթ ճէտլիւ-
լինի հէրհալտէ թիւրք հիւքիւ-
մէթիւնին գապուլ իթմէսինի իտ-
տաա իթտի :

ՎԱՅՆԿԻՍ—Ճարօնիա վէ
Բուսիա պիւլա շարթ միւլտարէ-
քէի գապուլ իթմէտիլէրին-
տէն, իքի թարաֆընտան մուրա-
խալարըն թէճէմմիւսի օգտտու
15 տէն էվլէլ օլաճաղընա րէսմի
տալիլէրտէ ինանըլմայօր :

Աթիւն—Մ. Բալի Եէնի վիւ-
քէլա հէյէթիւնի թէշքիլ իտուպ,
քէնտիսի խարիճիէ նաղըրըլընը
տէրէօհտէ իթտի :

ԹԻԻՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌԱՆ, Գունիս 15
ՉԱԽԻԼԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ			
Վալիս	54-60 լիպ.	8.60 / 11.30	
Արապա	52-62 լիպ.	9. / 11.60	
ԱՐԱՆ			
Վալիս 100 քիւ	հիւ	11. / 11. 20	
Արապա 42-45 լիպ.		6.60 / 6. 80	
ԵՈՒԼԱՅ արապա 33/36 լիպ.		5.20/5.70	
Վալիս 100 քիւ	քիւ	10. 80/11.	
ՅԱՍՈՒԼԵԱ 100 քիւ			
Արապա 100 քիւ	քիւ	Եօգ	
ՏԱՐԸ արապա հէքթ.			
ԳՕԼՕ2 արապա 55-60 լիպ.		11./12.80	
ՄԻՍԻՐ			
» 57-58 լիպ.		6. 40/7.60	
» 100 քիւ	քիւ	11.20- 11. 90	
ՉԱՎԱՍԻՐ արապա			
» 100 քիւ	քիւ	7.70/ 8.	
» 100 քիւ	քիւ	10. 80 / 11.20	
Կիւնտէ 15-20 լիպ.	վէ	30-40	
արապա կէլմէքտէ . վալիս մուսթէ-			
լէսի նաթօլէն 20 քիւ . արապա մու-			
սթէլէրի նաթօլէն 20. 20			